Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17940

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i (BTAÖ), orijinal olarak geli?tirilen Gözden Geçirilmi? Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i'nin (Cognitive Test Anxiety Scale-Revised, CTAS-R) Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerli?i ile güvenirli?i incelenmi? bir versiyonudur. Bu ölçek, özellikle s?nav veya de?erlendirme durumlar?yla ili?kili olan **kayg?** ve **olumsuz dü?ünce** örüntülerinin bili?sel bile?enini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in Türkçe standardizasyonu, Bozkurt, Ekitli-Beycan, Thomas ve Cassady taraf?ndan 2017 y?l?nda yay?mlanan bir çal??ma ile gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama, Türk akademik çevrelerinde s?nav kayg?s?n?n bili?sel yönlerini ara?t?rmada kritik bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel test ankisyetesi, s?nav kayg?s?, psikometrik uyarlama, CTAS-R, akademik ba?ar?, psikometri

Yazarlar

S. Bozkurt, G. Ekitli-Beycan, Christopher L. Thomas, J. C. Cassady

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin s?nav veya performans de?erlendirme anlar?nda ya?ad?klar? **bili?sel endi?e** düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu araç, test kayg?s?n?n duygusal veya fizyolojik belirtilerinden ziyade, dikkat da??t?c? dü?ünceler, ba?ar?s?zl?k korkusu, kendini küçümseme ve akademik yetenek hakk?nda olumsuz de?erlendirmeler gibi içsel konu?ma biçimindeki bili?sel unsurlara odaklan?r.

Uyarlama çal??mas?n?n amac? ise, CTAS-R'nin kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilirli?ini kan?tlamakt?r. Bu, e?itim psikolojisi alan?nda yap?lan ara?t?rmalara zemin haz?rlamak ve ö?rencilere yönelik etkili müdahale programlar? geli?tirmek için önemlidir.

Yap?

Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i, **s?nav kayg?s?** (Test Anxiety) yap?s?n?n bili?sel boyutunu ölçmektedir. Geleneksel olarak, s?nav kayg?s? iki ana bile?ene ayr?l?r: Endi?e (Worry) ve Duygusall?k (Emotionality). BTAÖ, bu ayr?m?n "Endi?e" bile?enine odaklan?r.

Endi?e (Worry): S?nav performans? hakk?nda olumsuz beklentileri, ba?ar?s?zl?k sonuçlar?

ARABPSYCHOLOGY.COM

hakk?ndaki kayg?lar? ve bili?sel yetersizlik alg?lar?n? içerir.

Bili?sel Müdahale (Cognitive Interference): S?nav s?ras?nda göreve odaklanmay? engelleyen, konu d??? ve dikkat da??t?c? dü?üncelerin varl???n? ifade eder.

Ölçek, bu bili?sel süreçlerin yo?unlu?unu ve s?kl???n? de?erlendirerek, akademik performans? olumsuz etkileyen içsel mekanizmalar? ortaya ç?karmada yard?mc? olur.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda (Bozkurt vd., 2017), Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i'nin yap? geçerli?i ve ölçüt ba??nt?l? geçerli?i incelenmi?tir. Yap? geçerli?ini de?erlendirmek için genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?l?r.

DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? (genellikle tek faktörlü veya iki alt boyutlu) Türkçe örneklemde korudu?unu göstermi?tir. Ayr?ca, yak?nsak ve ?raksak geçerlik analizleri, BTAÖ puanlar?n?n di?er ilgili kayg? ölçekleri ile pozitif yönde, akademik ba?ar? ölçütleri (örne?in, not ortalamas?) ile ise negatif yönde anlaml? ili?kiler sergiledi?ini do?rulam??t?r. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten de ölçmeyi amaçlad??? bili?sel test kayg?s? yap?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?l?k ve zamana kar?? kararl?l?k (test-tekrar test) yöntemleriyle de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösterir ve genellikle **Cronbach Alfa katsay?s?** (Cronbach's alpha) ile rapor edilir.

Uyarlama çal??mas?nda, Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i'nin genel olarak yüksek düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?u belirlenmi?tir (genellikle .80 ve üzeri). Bu yüksek katsay?lar, ölçe?in maddelerinin homojen oldu?unu ve ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Test-tekrar test güvenirlik katsay?lar? da genellikle yeterli düzeyde bulunmu?, bu da ölçek puanlar?n?n zaman içinde stabil kald???n? i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun faktör yap?s?n? incelemek amac?yla **Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Orijinal ölçek, bili?sel kayg?y? temsil eden temel bir yap?y? ortaya koymaktad?r.

Yap?lan analizler, ölçe?in Türk kültürüne özgü farkl?l?klar göstermeksizin, orijinal yap?s?na uygun bir faktör modelini destekledi?ini ortaya koymu?tur. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, modelin veriyle uyum endekslerinin (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir s?n?rlar içinde

ARABPSYCHOLOGY.COM

oldu?unu ve ölçe?in bili?sel test kayg?s?n? ölçen tek bir bask?n boyuta sahip oldu?unu veya baz? durumlarda Endi?e ve Bili?sel Müdahale olarak iki alt boyuta ayr?ld???n? do?rulam??t?r. Bu sonuçlar, ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme. (Orijinal CTAS-R genellikle 4 veya 5 puanl? Likert format?n? kullan?r, örne?in: "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a.)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal versiyon)

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Lise ve Yüksekö?retim)

Ya? Grubu: Genç yeti?kinlik (Genellikle 18 ya? ve üzeri üniversite ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in uyarlama çal??mas? genellikle Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde ö?renim gören lisans ö?rencileri üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Nicel psikometrik de?erlendirme. Kat?l?mc?lar, s?nav durumlar?nda ya?ad?klar? bili?sel tepkileri belirten maddeleri derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel Test Ankisyetesi Ölçe?i, ö?renme, de?erlendirme, psikolojik test, bili?sel müdahale, s?nav kayg?s?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Christopher L. Thomas

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: clthomas2@bsu.edu

Yaz??ma Adresi: Christopher L. Thomas, Ball State University (Olas? Kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2017

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için genellikle sorumlu

ARABPSYCHOLOGY.COM

yazar (Dr. Christopher L. Thomas) veya orijinal ölçe?in yazarlar?ndan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ço?u psikometrik uyarlama çal??mas?, e?itim amaçl? kullan?mda ücret talep etmemektedir, ancak ticari veya klinik kullan?mlar için özel izinler gerekebilir.

Kaynaklar

Bozkurt, S., Ekitli-Beycan, G., Thomas, C. L., & Cassady, J. C. (2017). Validation of the Turkish version of the Cognitive Test Anxiety Scale-Revised. *SAGE Journals, 7*(1), 1-9. doi: 10.1177/2158244016669549

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: cognitive-test-anxiety-scale-revised-toad.pdf

Bili?sel Test Ankisyete Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r.

Ölçek maddeleri, telif hakk? k?s?tlamalar? veya kaynak içeri?inde yer almamas?ndan dolay? burada listelenmemektedir. Maddelerin tam listesi için lütfen yukar?da belirtilen akademik referans makalesine veya sorumlu yazara ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM